

1. pôstna nedeľa, 9.3.2025

Moja identita

Matúš 4,1-11: ¹ Potom Duch vyviedol Ježiša na púšť, aby Ho diabol pokúšal. ² Keď sa štyridsať dní a štyridsať nocí bol postil, nakoniec vyhladol. ³ Tu pristúpil pokušiteľ a povedal Mu: Ak si Syn Boží, povedz, nech sa z týchto kameňov stanú chleby! ⁴ On však povedal: Napísané je: Nie samým chlebom bude človek žiť, ale každým slovom, ktoré vychádza z úst Božích. ⁵ Nato vzal Ho diabol do svätého mesta, postavil Ho na okraj nástrešia chrámu ⁶ a povedal Mu: Ak si Syn Boží, zhod' sa; veď je napísané: Anjelom svojim prikáže o Tebe a zachytia Ťa na ruky, aby si si nohu neurazil o kameň. ⁷ Ježiš mu povedal: Opäť je napísané: Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha! ⁸ A zase vzal Ho diabol na veľmi vysoký vrch, ukázal Mu všetky kráľovstvá sveta a ich slávu ⁹ a povedal Mu: Toto všetko Ti dám, ak padneš a budeš sa mi klaňať. ¹⁰ Tu mu povedal Ježiš: Odíď, satan, lebo je napísané: Pánovi, svojmu Bohu, budeš sa klaňať a len Jemu samému budeš slúžiť! ¹¹ Vtedy Ho diabol opustil, a hľa, pristúpili anjeli a poslúhovali Mu.

Túto scénu poznáme až príliš dobre. Je to jeden z tých príbehov, ktoré sú známe aj takým ľuďom, ktorí veľmi bohoslužby nenavštevujú, resp. dokonca aj neveriacim, či tým, ktorí sa nehlásia k viere v Pána Ježiša Krista.

Matúš umiestňuje Pána Ježiša do prostredia púšte hneď po Jeho krste a konfrontuje ho s možnosťami, ktoré tak ľahko upokoja fyzické a materiálne potreby človeka – je to jedlo, zjednodušené či jednoduché rozmyšľanie a túžba po moci. To, čo dnes chcem je, aby sme sa na tento text pozreli novým pohľadom.

V staroveku bola púšť vnímaná a spojená ako miesto opustenosti, neúrodnosti, neplodnosti, nehostinnosti. Ľudia v starovekom svete, najmä v biblických časoch, si púšť predstavovali ako miesto plné rôznych nebezpečenstiev pre človeka – extrémne teploty, nedostatok vody a potravy, nebezpečenstvo divokých zvierat, miesto nebezpečných a nadprirodzených síl. V niektorých starovekých kultúrach bola púšť vnímaná ako miesto, kde sídlia nebezpeční duchovia a démoni. V biblickom kontexte je to v mnohých situáciách symbol duchovného zápasu, pokúšania a skúšok. Ale súčasne, práve biblický kontext nám v súvisi s nebezpečenstvom púšte prináša svedectvo o hlbokých duchovných skúsenostiach a duchovných víťazstvách na púšti. Jedným takým svedectvom je práve aj dnešný prečítaný príbeh z Biblie.

Skúsme dnes pointu tohto príbehu nájsť nie v tom, že zdôraznime potrebu pôstu, aj keď pôst dôležitý je, pretože nás smeruje od toho fyzického a materiálneho k duchovnému a nehmotnému, upevňuje a posilňuje náš vzťah s naším nebeským Otcom. A ani v tom, že zdôraznime, aké prvoradá a dôležitá je poznanie Božieho Slova, aj keď ono naozaj je veľmi, veľmi dôležité pre náš osobný život. V ňom nachádzame nášho nebeského Boha, v ňom sa s Ním stretávame. **Skúsme dnes práve vďaka biblickému svedectvu meniť svoj pohľad na seba samých, na to, kým sme.**

Pokušiteľ a Boží nepriateľ konfrontuje Pána Ježiša s tým, kým je. Útočí na Jeho identitu Boha, resp. Božieho Syna. Ostatne to robí aj s nami. To najsilnejšie, čím diabol na nás môže útočiť, je to, že sa nám bude snažiť spochybniť našu identitu Božích detí. Inými slovami,

popiera našu hodnotu. Ponúka nám skratky k získaniu toho, čo nám môže pomôcť naplniť naše fyzické potreby, naše potreby mysle i našu túžbu po moci, uznaní.

Ponuka, ktorú Pokušiteľ Ježišovi predkladá, je prejavom jeho namyslenosti a pýchy, doslova namyslenou výzvou: „**Ak si Syn Boží...**“. Moja predstava v súvisi s touto diablovou otázkou je asi takáto: Pokušiteľ rozmýšľa: „*Hm, tak ten chlap si myslí, že je Boží Syn. Trošku Ním zatrasíme a uvidíme, čo z Neho dostaneme! A čo sa z Neho vyklúje!*“

A predpokladám a myslím si, že rovnako pristupuje Boží nepriateľ aj k nám. „*Hm, tak tento človek si myslí, že je Božie dieťa. Trošku ním zatrasíme a uvidíme, možno sa nám podarí podkopať jeho dôveru v Boha, možno sa podarí ho dokonca od Boha odlákať. Skúsime, čo to urobí, keď zahráme na city, pohladíme jeho ego a jeho pohľad presmeruje od Pána Boha k pôžitkom sveta, k jednoduchým pravdám a k moci, ktorá bude na dosah.*“

Možno si Diabol myslel, že to bude v prípade Ježiša jednoduché. On dobre vedel, že je to Boží Syn. Dobre vedel, že Jeho identita je nespochybniteľná. To, na čo stavil, boli ľudské potreby, ktoré Ježiš v tele mal. Stavil na ľudské potreby, ako bol hlad, samota, opustenosť, strata sily, únava. A použil Božie slovo ako lakmusový papierik viery. Myslel si, že oslabené a nenaplnené ľudské potreby Ježiša privedú k zjednodušenému chápaniu Božieho Slova. Presne tak, ako ho on použil - vytrhnuté z kontextu s veľmi lacným a jednoduchým podaním a vysvetlením.

Nestalo sa. **Púšť v živote Božieho Syna sa stala dôležitým miestom a okamihom víťazstva nad Božím nepriateľom.** Tu sa odohrala len malá ukážka toho, čo Pán Boh zvestoval už v 1M 3,15b: „... **ono (potomstvo ženy) ti rozmliaždi hlavu a ty mu schvatneš päťu.**“ Božie Slovo ostalo pre Božieho Syna autoritou a silou, ktorou dokázal víťazne poraziť Diablove citovanie Božieho Slova vytrhnuté z kontextu. On nepochyboval o svojej identite, nespochybňoval to, kým je a to ani napriek náročným a ťažkým, doslova život ohrozujúcim situáciám. **Ježiš vedel, kým je – bol milovaným Božím Synom.**

Kým som ja, kým si ty? Vieme to? Diabol veľmi rád útočí práve na našu identitu. Veľmi rád nám predkladá lacné a jednoduché pravdy, ktoré hovoria: *Si sám? – Nikto o teba nestojí! Oveľa ľahšie nájdeš priateľov v tomto svete ako medzi kresťanmi, ktorí ťa pochopia; Nedarí sa ti? – Si na nič! Vezmi si život!; Nemáš peniaze a majetok? – Si len taký chudák a neschopák! Pozri sa na ľudí vo svete, mnohí Boha nepotrebujú a majú sa lepšie, ako ty!; Nemáš postavenie, tvoj hlas v spoločnosti nemá veľkú váhu? – Si zbabelec a nestojíš za nič! Pozri, koľkí tárajú hlúposti a majú tisíce lajkov, či sledovateľov. Vykašli sa na pravdu a začni hovoriť lacné klamstvá a budú ťa počúvať!; Nemáš zabezpečenú rodinu, tvoje deti sa možno neučia až tak dobre, sú dospelé a ešte samé, bez zabezpečenia a životných partnerov? – Si neschopný rodič, zle si vychoval svoje deti!, Stačí niekomu dať do vrečka, kúpiť im známky a tituly a uvidíš, ako sa okolo nich budú točiť ostatní, na čo byť čestným.* A mohla by som pokračovať.

A ak tomu uveríme, zrazu tu máme doslova deti na ZŠ, ktoré doslova fandia tým, ktorí presadzujú moc a silu bez okolkov aj klamstvami. Ponúkajú jednoduché pravdy o svojej vlastnej sile a autorite a to je tak lákavé. Nevadia im klamstvá, ubližovanie, ponížovanie, ničenie ľudskej dôstojnosti. Veď predsa v živote ide o moc a silu za každú cenu, ide o bohatstvo a majetok aj na úkor iných, ide o presadenie sa a široké lakte a nevadí, ak sa iným ublíži. Takto sa správať môže iba človek, ktorý nepozná svoju skutočnú identitu a hodnotu – identitu a hodnotu Božieho dieťaťa.

Veľakrát sa cítime ako na púšti, ohrození, osamotení, slabí a unavení a Boží nepriateľ to tak rád zneužije. 1. pôstna nedeľa nám ale hovorí, že **viera a dôvera Bohu sú silnejšie a môžu byť silnejšie, ako všetky púšte a pokušenia, ktoré s nimi prichádzajú do nášho života.** Ak prijmem svoju identitu Božieho dieťaťa, ak uveríme naozaj tomu, že „**Som Božím dieťaťom**“ pre krv Pána Ježiša Krista, ktorá tiekla za moje hriechy na kríži, ak sa stotožním s mojím Spasiteľom a každý deň sa Mu odovzdám, potom žiadne pokušenie nebude dosť silné na to, aby spochybnilo moju identitu. Žiadna lacná ponuka zo strany diabla nebude dostatočne lákavá, aby ma odviedla od môjho Boha. A žiadna zjednodušená pravda nebude dosť inšpirujúca, aby som jej uverila.

„Si Božím dieťaťom“ – nie preto, že si to zaslúžiš, ale preto, že Boží Syn teba i mňa vykúpil z moci hriechu, moci diabla i moci smrti. Aj o tomto poznaní je obdobie pôstu. Amen.